

A vizsgált dohánytermékek nitrát tartalma

Dohánytermék	Dohánytartalom g	Nitráttartalom mg/g
HELIKON zöld	0,58	13,1
WEST ice	0,65	20,3
PALL MALL zöld	0,64	25,6
HELIKON sötétkék	0,61	23,9
SOPIANAE kék	0,64	39,4
P20	0,75	52,2
PALL MALL kék	0,60	29
PALL MALL világoszöld	0,56	13,9
MULTIFILTER kék	0,54	30,3
NEXT	0,57	23,1
ПРИАУКИ	0,63	3,0
SOPIANAE barna	0,62	33,2
ПРИМА	0,63	51,7
HELIKON light	0,68	15,1
EVE	0,73	52,1
PALL MALL fehér	0,53	34,1
HELIKON türkiz	0,63	21,6
MARLBORO lights	0,71	64,2
SOPIANAE fehér	0,60	26,2
MARLBORO piros	0,70	27,7
LM piros	0,73	24,4
LEGAL (román)	0,35	1,5
MARLBORO lights zöld	0,60	37,6
SOPIANAE zöld	0,63	42,4
BOND STREET	0,61	15,9
CORVINA (pipadohány)	0,62	14,8

A légkör szennyezéséhez nagymértékben hozzájárulnak a hőerőművek, melyek füstgázainak egyik legkárosabb komponensei a kéntartalmú gázok. Ezek hatékony megkötésére hulladék kalcium-karbonát őrlémenyt használtak iasi kutatók (Szép S., Harja M.). A megfelelő szemcseméretű hulladék kalcium-karbonátot nedves őrléssel állították elő. A módszer másik előnye, hogy az aktív anyag, a kalcium-karbonát, műtrágyaipari hulladékként termelődik a marosvásárhelyi Azomures RT-ben.

M. E.

Tények, érdekességek az informatika világából

- ☐ Titkosítások feltörésénél hasznos lehet a betűk gyakorisági sorrendje. A magyar nyelvben ez a következő: E A T L O N S K I Z R G M Y U B V D H J P F C Q X, a németben: T U D A H G O L B M V F Z C K P J Q X Y, az angolban T R I N O A S D L C H F U P V M Y G B X K Q J Z, valamint a latin nyelvben I E U A T N S R M O L C P D V Q B G F H X Y K Z.
- ☐ Nyomdai betűméret mértékegységek és neveik: 1 pont = 0,3759 mm; 3: brillant, 4: gyémánt (diamant), 5: gyöngy (perl), 6: nonpareille, 7: kolonel, 8: petit, 9: borgisz, 10: garamond, 12: ciceró, 14: mittel, 16: terciá, 20: text.

- ☐ További magyar ékezetmondatok: „jó húst sütsz tán, vízköpő szűcsné”, „A sok kúszó felhő beborította az esti nap tündökletes művét. Éva megmoccant. Óh Ádám! Ül le mellettem! Íme az ember, a nagy Ő. Újra hallok hangod. Önmagad vagy, ezt tudod. Űzd el haragod, s jer velem!” (Simon Zoltán)
- ☐ A robotika három törvénye: 1. A robotnak nem szabad kárt okoznia emberi lényben vagy tétlenül tűrnie, hogy emberi lény bármilyen kárt szenvedjen. 2. A robot engedelmeskedni tartozik az emberi lények utasításainak, kivéve, ha ezek az utasítások az első törvény előírásaiba ütköznének. 3. A robot tartozik saját védelméről gondoskodni, amennyiben ez nem ütközik az első és második törvény előírásaiba. (A robotika kézikönyve, 56. kiadás, 2058 – Isaac Asimov: *Én, a robot*. Móra, 1991.)
- ☐ A DOS operációs rendszer (Disk Operating System) fejlesztése 1980 októberében kezdődött, amikor az IBM elkezdte kutatni a piacot egy operációs rendszer után új gépe, az IBM PC számára. Az IBM először a Digital Research Institute vezetőit kérte fel, majd miután nem vállalták, a Microsoftot bízta meg az operációs rendszer megírásával. Az 1981 októberében, az IBM PC-vel együtt megjelentetett 1.0-s verzió több mint 300 kisebb-nagyobb hibát tartalmazott. A DOS elterjedése és a Microsoft fergeteges sikere annak köszönhető, hogy a PC-vel ingyen adták az operációs rendszert. Megjegyzendő, hogy a DOS nem teljes egészében Microsoft fejlesztés, a cég a Seattle Computer Products-tól megvette a 86-DOS operációs rendszert, és ezt javítgatta egy kicsit fel.
- ☐ Az 1983-ban bejelentett Microsoft Windows, mint a DOS grafikus felülete, 1985 novemberében jelent meg a piacon, 100 USD áron.
- ☐ Az 1992 áprilisában megjelenő Microsoft Windows 3.1 az első két hónapban egymillió példányban kelt el.

Miért tűntek el a piros fűszerpaprika csomagok a boltokból?

A múlt ősszel eltűnt a magyarországi csomagolású fűszerpaprika a kereskedelemből. Kósza hírek szerint mérgező anyagot tartalmazott. A médiában is nagydobra vert botrány lassan elcsendesedett, s kezdtek megjelenni a magyarázatok.

Kisült, hogy a Magyarországon termelt paprikának semmi baja, csak azok a termékek buktak le a minőségi ellenőrzésen, melyekbe spanyol, vagy mexikói paprikát kevertek. Ezek mikotoxinokkal voltak fertőzve.

A mikotoxinok penészgombák által termelt másodlagos anyagcsere termékek, nagyon mérgező vegyületek. Az egyéb, élelmiszerekben előforduló mérgező hatású anyagokhoz képest (ezek növényvédő szerekből kerülhetnek a táplálékokba) egészségkárosító hatásuk több nagyságrenddel nagyobb. Rendszeres fogyasztásuk során súlyos krónikus betegségeket okoznak rákkeltő, immunkészség csökkentő hatásuk következtében. A leggyakoribb penészgombák, s az általuk termelt mikotoxinok a következők:

Aspergillus	aflatoxin ochratoxin patulin
Penicillium	ochratoxin patulin